కోర్టులో కాంతం

౧

ఇంటికి వచ్చాను. కోర్టైనా విడవలేదు. నలుగురు పిల్లలూ కమ్ముకున్నారు. ఒక్కసారిగా, "అమ్మకొట్టింది నాన్నా" అని చిన్నదీ, "అమ్మకొత్తింది" అని దాని తరువాత పుట్టిన నాలుగేండ్ల మొగపిల్లవాడు, "అమ్మ. ఊమ్ - ఊమ్ ము, అ" అని వాడితమ్ముడు రెండేండ్ల వెధవ అనటమేకాకుండ ఆ పసిముండకూడా చేతులెత్తి ఏదో పెద్ద ఫిర్యాదు చేసేదానిలాగ బొబ్బలు పెట్టటం సాగించింది.

నేను గుమ్మంలో కాలుపెట్టటంతోనే ఒక్కపెట్టున అందరూ ఇల్లా కంప్లెంటులు దాఖలుచేసేసరికి నాకు గుండె గుభేలుమన్నది. రోజూ ఈ నాటకం మామూలే అయినా పది నిమిషాలలో పని తెముల్చుకొని పైపెత్తరియంతో బైటపడటానికి అవకాశం ఉండేది. ఆ రోజున అట్లా వీలులేదు. "ఫైలు ఎక్కువైందిరా భగవంతుడా" అనికొని, బడిపంతులు వేషాన్ని మార్చి, మేడపైకివెళ్లి దిండుకు జేరగిలబడి చిరిచాపపైన కూర్చున్నాను.

అది మా కోర్టు. నేనే న్యాయమూర్తిని. న్యాయమూర్తినేకాదు. నేను సామ్రాట్టును. చక్రవర్తిని. నా ఆజ్ఞను తిరస్కరించేవాళ్ళు లేరు. నిరంకుశాధికారం చెలాయించే మహాప్రభువును. నారాజ్యము ప్రేమరాజ్యము అల్లాంటి. సమయంలో ఇటువంటి భావాలే నాజీవితాన్ని మధురంగా జేసేవి. మిగిలిన జీవితమంతా బానిసజీవితమే. అయితే జీవితంలో అల్లాంటి ఒక్క నిమిషానికి ఇరవైఏండ్ల సామాన్యజీవితానినన్న దానికంటె ఎక్కువ విలువ ఉన్నది.

ఊహాతో కూడిన ఈ మాధుర్యాన్ని వదలిపెట్టి అసలు విషయానికొస్తే ఈ చక్రవర్తి చిరిచాపమీద కూర్చున్నాడేమాఅంటే అనోచ్చు. మొగల్ చక్రవర్తులు అల్లాగే కూర్చునేవారని నా సమాధానం. అయితే వాళ్ళు రత్నకంబళములపై పట్టుపరుపులపై కూర్చున్నారు. నేనేమో ఈ చినిగిపోయిన చిరుచాపమీద కూర్చున్నాను.

ఈ న్యాయాధికారివళ్లో ఎడపిల్లవాడు కూర్చున్నాడు. ఒకప్రక్కన చిన్నఅమ్మాయి కూర్చున్నది. వెనకాల పాలుతాగేది చేరి ఈ చక్రవర్తి నెత్తిమీద తన చిన్న చేతులతో దరవులాగ కొటుతున్నది. చేతులో వెండిగ్లాసుతో కాఫీ పట్టుకొని ముద్దాయి నిలువబడ్డది కోర్టువారి ఎదుట. గ్లాసు అందుకొని కాఫీతాగేశాను.

చిన్నది ఏడుస్తూనే ఉంది ఇంత సేపూ. "ఏమిటే అమ్మా." అని న్యాయ విచారణకు ఉపక్రమించాను.

ఈమాట వినేసరికి అందరికీ ఒక్కసారి మళ్ళీ దుఃఖంవచ్చింది. కాస్త ఊరుకోండని అందరిని ఊరకోబెట్టాను. పెద్దది దుఃఖాన్ని దిగమ్రింగి బుడ్డమూతి పెట్టుకొని కొంచెం దూరంగా కూర్చుంది. చూస్తే ఏదో అందరికి తలనాలుగూ తగిలినట్లున్నవి. ముద్దాయి శాస్త్రరీతిగానే పాలుతాగేదాన్ని ఎత్తుకొని కోర్టువారిఎదుట నిలువబడి ఉన్నది. "ఎందుకు కొట్టిందే అమ్మనిన్ను" అని అడిగాను చిన్నదాన్ని.

"ఇవ్వాళ ఏంజేసిందో కనుక్కోండి" అన్నది ముద్దాయి.

"నీవు ఇప్పుడు మాట్లాడరాదు. ఫిర్యాది చెప్పేది అంతా ముందువినాలె. తరువాత నీ సంగతి" అని నేనన్నా కోర్టువారికుండే సహజమైన అధికారగర్వంతో.

"అదికాదు నాన్నా, నేనే, మరే, నేనే మల్లెపూలు కొనమన్నా నాన్నా......" అని కొంచెం ఆగింది దుఃఖంచేత మాటరాక. "చెప్పూ, కొనమనటం ఏమీ తప్పులేదు. అట్లా అనటానికి నీకు సర్వహక్కులూ ఉన్నాయి. ఊఁ - అంటే" అన్నాను నేను.

"కొనమంటే కొనలేదు నాన్నా" అని అది పూర్తి జేసింది.

ఫిర్యాదు విన్నతరువాత ఇది క్రిమినల్ కేసా, సివిల్ కేసా అని నాకు సందేహం కలిగింది. పూలు ఆస్తే

కాబట్టి ఇది ఆస్తికి సంబంధించిన విషయంగా నిశ్చయించి సివిల్ లా ప్రకారం విచారించాలని తేల్చుకొన్నాను. ఆపళంగా, ముద్దాయి వంకతిరిగి "ఏమి! నీవు పూలు ఎందుకు కొనకపోవాలె? పిల్లల పూలకోసమని జీతంవచ్చినప్పుడు ప్రత్యేకంగా తీసి ఇచ్చిన రూపాయి ఏంజేశావు?" అని కొంచెము బొంగురుగొంతుకతో ఠీవిగా అనేశాను.

వాళ్ళమ్మను కోప్పడుతున్నానని మా అమ్మాయి అనుకొంది కామాలు కొంచెం ధైర్యంగా "కొని ఇయ్యకపోతే నేను ఏడ్చాను నాన్నా" అన్నది. "పెర్ఫెక్ట్లీ రైట్, నీ తప్పు ఏమీలేదు." అని అది ఇంకేదో చెప్పవస్తుంటే ఉండమ్మా ఇంతవరకు విచారిస్తాను అన్నాను.

న్యాయవిచారణలో సాక్షులు కావాలె. సాక్ష్యం క్రింద మా పెద్దఅమ్మాయిని తీసుకొన్నా—"ఏమే, అమ్మా! పూలుకొనమంటే అమ్మకొననిమాట నిజమేనటే" అన్నాను—"కొనలేదు నాన్నా" అని అది గట్టిగా అనేసింది.

అప్పుడు ముద్దాయి వైపుతిరిగి—"విన్నావుగదా, నీ మీద పెట్టబడినకేసు. బలమైన సాక్ష్యంకూడా, చదువుకొన్న (మా పెద్ద అమ్మాయి మూడోక్లాసు) లేడీ వలన నీకు వ్యతిరేకంగా ఉంది. ఏం జెప్తావు" అన్నాను, ప్రతిమాటాకూడా న్యాయమూర్తికి ఉచితమైన నొక్కుతో ఉచ్చరిస్తూ.

ముద్దాయి జవాబు ఇయ్యక నవ్వింది. "నవ్వటం పనికిరాదు. ఆట్టే నవ్వితివా అంటే కంటెంప్టు ఆఫ్ కోర్టు క్రింద నీకు శిక్షను ఎక్కువ చేస్తాను. పూలుకొని పెట్టకపోవటం నిజమా కాదా చెప్పు," అని కొంచెంగర్జించాను.

"కొనిపెట్టకపోతే ఏంజేసిందో కనుక్కోండి" అని పెంకె జవాబు చెప్పింది. "అది వేరేసంగతి. తప్పు నీదని ఒప్పుకుంటావా?" అన్నాను.

"డబ్బులేక కొనలేదు" అని ముద్దాయి జవాబు విని నేను కొంచెం కోపంతెచ్చుకొని "నీకిచ్చిన డబ్బు ఏం జేశావు. ఆ రూపాయిపెట్టి అప్పుడే పూలుకొనేశావా!" అన్నాను, నిజంగా కోపంవచ్చినవాడిలాగే.

"ఏదో జేశాను. పోనీ కొనలేదు. ఇప్పుడేం"— అన్నది ఈ కోర్టులో ముద్దాయిగా నుంచున్న కాంతం —చాల్లే సరిగా జవాబులు చెప్పు. అని కాంతంతో పిల్లలు వినకుండా ప్రైవేట్ కెపాసిటీలో అని, ప్రకాశంగా "నువ్వు అట్టే మాట్లాడకు. పిల్లలు పూలుకొనమంటే కొనకపోవటం తప్పు నీది. నిన్ను కన్‌విక్టు చేసినాను. అన్నాను.

"ఏడిస్తే కొట్టింది నాన్నా" అని మాఅమ్మాయి తల్లిమీద నేరాలు కుప్పలు కుప్పలుగా పడేయటం సాగించింది.

"ఆ,! ఆ!, తప్పుడుదానా, ఎందుకు కొట్టానే? ఆ సంగతి చెప్పవేం" అన్నది కోపంగా కాంతం. పిల్ల మాట్లాడలేదు.

౨

మాకోర్టులో సంగతేమిటంటే మౌనము, నేరము చేసినట్లు అంగీకారసూచకము. కాబట్టి ఇదేదో చేస్తేనే వాళ్ళమ్మ కొట్టినట్లు స్పష్టము. ఇప్పుడు తల్లి ఫిర్యాది, కూతురు ముద్దాయి అయింది.

ఇపుడు నేను ముద్దాయితో, 'ఏంజేశావే అమ్మా' అన్నాను. మళ్ళా మాట్లాడలేదు చిన్నది.

"చూశారా! భడవా! మాట్లాడదు! దొంగ,! పరమ దొంగ! మాట్లాడదు!" అన్నది కాంతం.

"నీవు పూరికేతిట్టకు. అది వేరే నేరమవుతుంది. సంగతేమిటో చెప్పు" అన్నాను నేను విసుగుతో.

"ఏముంది? దీన్ని ముందుగదిలోపెట్టి బైటగొళ్ళెం పెట్టాను. తరువాత * * *"

"ఆగు ఆగు. నిన్ను గదిలోపెట్టి గొళ్ళెంపెట్టింది. అమ్మ" అన్నాను, "బైట గొళ్ళెం వేసింది నాన్నా" అని అది ఏడ్చింది.

"ఎందుకట్లా చేశావు?" అని నేను ప్రశ్నించాను.

"ఏం జేయమంటారు? పూలుకొనమని ఎగిరి నానా గోలాచేసి, పీకిచంపుతుంటే ఏంజేసేది? అసలు సంగతి వినరేం?" అన్నది కాంతం.

"వింటా నుండు. ఒకొక్కొక్క-పాయింటే విచారించి తీర్పుఇస్తా" నన్నాను.

"తీర్పూ, జడ్జిమెంటూనూ, అవతల పనుంది. వెళ్ళిపోవాలె. మీకేమి?" అన్నది కాంతం.

"పోవటానికి వీలులేదు. కంటెంప్టు అఫ్ కోర్టుక్రింద ఛార్జి చేస్తాను. జాగ్రత్త: చివరదాకా ఆట్లానుండు. అయితే పిల్లను గదిలో పెట్టిగొళ్ళెం ఎందుకు వేశావు? అట్లా వేయటంతప్పు ఈ నేరాన్ని ఇంగ్లీషులో రాంగుఫుల్ కన్‌ఫైన్‌మెంటు అంటారు. దీనికిశిక్ష, జరిమానా ఆనెక చెపుతాను. కానీ నీవు చెప్పేదేమిటో చెప్పు" అన్నాను.

"అట్లా దాన్ని గదిలోపెట్టి గొళ్ళెంవేసి, చిన్నవాడు వంటఇంట్లో ఆడుకొంటూఉంటే వదిలేసి—పసిదానికి నీళ్ళుపోయటానికి దొడ్లోకివెళ్ళాను. కాసేపుండి ఇట్లా వచ్చి చూద్దునుగదా ఆ చిన్నవెధవ ఉడుకుతూ ఉడుకుతూ ఉన్న అన్నంలో బొగ్గులూ కచ్చికలూ పడేస్తున్నాడు. తవ్వెడుబియ్యపు అన్నం దగ్ధమైపోయింది. వాణ్ని నాలుగు బాదాను. ఇంతలో అబ్బాయి కెవ్వున కేకేశాడు. ఇట్లాబోయి చూద్దునుగదా, హాలులో పిల్లలందరూ గంతులేస్తూ గోలచేస్తున్నారు. విడిచి పడేసిపోయిన చీరఒకటి భగ్గునమండిపోతున్నది. ఇల్లు తగలడిపోయేది. ఎంతగోలో చూశారా? ఆపళంగా నేను నలుగురినీ నాలుగేశాను. అదిగో, ఆ చిన్నదే ఇంతపనిజేసింది. దాన్ని వళ్ళు పగలగొట్టాను. కాస్త పెద్దదాన్ని అయినానని అయినా జ్ఞానంలేకుండా వీళ్ళతో కలిసినందుకు ఆ పెద్దదాన్ని రెండు ఉతికాను. బట్టలు ఎందుకు తగలబెట్టిందో కనుక్కొండి ఆ చిన్నదాన్ని" అన్నది కాంతం.

"ఏమే అమ్మాయి" అంటే ఆ చిన్నది బెల్లంకొట్టిన రాయిలాగ ఊరుకొన్నది.

సరే చిన్నది ఏదోచేసిందని తేలింది. అయితే ఇల్లు తగలబెట్టాలని పిల్లల ఉద్దేశంకాదు. కాబట్టి నేరంలో ఉండే సగంబలం తగ్గింది. అమ్మాయిని "అయితే, అసలు నిప్పుపుల్ల ఎక్కడిదే? ఎవరు గీశారు? ఎవరు ముట్టించారు." అని అడిగాను.

'తమ్ముడు తెచ్చాడు నాన్నా' అన్నది అమ్మాయి.

'నిన్ను బైటకు తీసిందెవరు?"

'అక్కయ్య గొళ్ళెంతీసి, దబ్బునరావే, అమ్మలేదు' అన్నది.

'నిప్పుపుల్ల గీచిందెవరు?'

'నేనే నాన్న, ఊరికేనేగీచి అక్కడ పారేశా నాన్నా'

'ఊరికేగీచి ఎక్కడ పారేశావు? చీరమీదా?'

'కాదు నాన్న. అక్కడే పారేశాను.'

'అక్కడ పారేస్తే, చీర ఎట్లా అంటుకుంది?'

'ఏమో నాన్న'

'మరి చీర ఎట్లా అంటుకుందే?'

'ఏమో, అదంతట అదే అంటుకుంది'

౩

ఇట్లా ప్రశ్నోత్తరాలు జరిగినయి. ఇప్పుడు చిన్నది నేరస్తురాలా కాదా అని సందేహం. నిప్పుపుల్ల గీచి వేయటం చీర తగులబడటానికి కారణంలాగ కనబడు తున్నా అదేకారణం అని మనం నిశ్చయించకూడదు. కాబట్టి చిన్నది నేరస్తురాలని స్పష్టంగా నిశ్చయించ లేము. కాబట్టి పిల్లలు నేరమేమియు చేయలేదనే కోర్టువారి అభిప్రాయం.

ఇక తల్లిసంగతి. నిప్పుపుల్లపెట్టె చేతిలో ఉండటం మూలాన అదే ఇంత పనిచేసి ఉంటుందని తల్లి అభిప్రాయపడి వాళ్ళను తలానాలుగు కొట్టటం ఎసాల్ట్ నేరము క్రిందికి వస్తుంది. వాళ్ళు ఏడ్చి నానాగోల చేసి ఉంటారు. అపుడు బ్రీచ్ ఆఫ్ డొమెస్టిక్ పీస్ జరిగింది. ఇదివరకే ముద్దాయిలైన నీపై రాంగ్‌ఫుల్ కన్‌ఫైన్‌మెంట్ కేసు ఉంది. పిల్లలకు పూలకోసం ఇచ్చిన డబ్బును అపహరించావు. అదీకాక నీవు ఇటువంటి నేరములను తరుచూ చేస్తూఉండే ఓల్డ్ అఫెండర్ కాబట్టిన్నీ చేసిననేరాలన్నీ కలిపి కన్‌సాలిడేటెడ్ స్టేట్‌మెంట్ ఒకటి తయారుజేసి తగిన శిక్షను అనుభవించటానికై నిన్ను సెషన్సుకు కమిట్ చేస్తున్నాను. సెషన్సు కోర్టుకు నీవుమాత్రం రావాలె. పిల్లలు రానక్కరలేదు. వారి విషయమై ఉన్న రికార్డు చాలు. అని తీర్పుజెప్పాను,

ఇక మాటలురాని ఇద్దరు పసిపిల్లలకేసులు ఉండిపోయినాయి. అయితే పసిదానికి పాలు, ఎడబిడ్డకు పిప్పరమెంటుబిళ్ళలూ దొరకటంచేత వాళ్ళు రాజీపడి తల్లి దగ్గరచేరారు. కాబట్టి కోర్టువారికి చేసేది ఏమీ లేక పోయింది.

౪

'రండర్రా - అన్నాలు పెడతాను అన్నది కాంతం' అప్పటికి పూర్తిగా చీకటిపడటంచేత, ఆరోజు జీలకర్ర వేసి కందిపచ్చడినూరి ఉంచటంచేత పిల్లలు ఎప్పుడు అన్నంతిందామా అని చూస్తున్నారు. ఈ మాట వినటంతోనే ఒక్క సారిలేచి తల్లివెంట వెళ్ళిపోయినారు.

కోర్టువారు ఒక్కరే మిగిలిపోయినారు. ముందున్న బడిపంతులు తలగుడ్డ వెక్కిరిస్తూ బల్లమీద ఉంది. మాసినలాంగుకోటు వంకెనె వేలాడుతున్నది. కాఫీ తాగినతరువాత అక్కడపెట్టిన వెండిగ్లాసు అక్కడే ఉంది నిర్లక్ష్యంగా దొర్లుతూ. దూరాన మబ్బులలో నుంచి బాలచంద్రుడు వెకిలినవ్వులు నవ్వుతున్నాడు. పిల్లలను ఇంత అన్‌డ్యుఇన్‌ఫ్లూయన్స్‌తో స్వాధీన పరచుకొని ప్రపంచంప్రకృతిఅంతా నన్నువెక్కిరించేటట్లు, హాస్యాస్పదమైన స్థితిలోకి నన్నుతీసికొచ్చి వదిలిపెట్టిన కాంతానికి సెషన్సులో కఠినశిక్ష విధించక మానను అని నిశ్చయించుకొన్నాను.
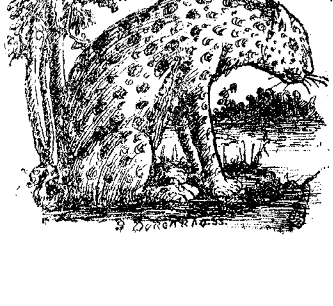
—మునిమాణిక్యం నరసింహారావు